

**Inspectoratul Școlar Județean
Dâmbovița**

Calea Domnească nr. 127, Târgoviște - Dâmbovița

Telefon: 0245/211891; Fax: 0245/613723;

E-mail: isjdb@isj-db.ro; WEB: www.isj-db.ro

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE

Nr. 511 / 22.01.2018

Aprobat,

Inspector școlar general,

Prof. Sorin ION

PREZENT!

UN PROIECT DE PREVENIRE A ABSENTEISMULUI / ABANDONULUI ȘCOLAR

ISTRATE GABRIELA – inspector școlar general adjunct

MOSOR ELENA – inspector școlar pentru activități extrașcolare

ALDESCU MIOARA – inspector pentru management instituțional

VASILESCU LIVIU – inspector pentru management instituțional

IORGA NICOLAE - inspector școlar pentru minorități naționale

1. ARGUMENT

Unul din cele cinci obiective principale ale strategiei Europa 2020 este de a reduce rata părăsirii timpurii a școlii în UE la mai puțin de 10% până în anul 2020. Acest fapt este considerat ca fiind deosebit de important, nu numai pentru a combate consecințele negative ale sărăciei și excluziunii sociale asupra dezvoltării copilului, dar și pentru a oferi copiilor mijloacele necesare pentru a întrerupe ciclul de transmitere a dezavantajului între generații.

Mutațiile din societate și din familia contemporană (problemele economice, problemele de relaționare între părinți și copii, timp redus petrecut cu familia, redistribuirea rolurilor, suportul social și emoțional redus, supraîncărcarea profesională a părinților sau munca în străinătate, etc.) determină mai multe probleme emoționale la copii decât în trecut. La acestea se adaugă presiunea grupului, riscul consumului de droguri și a altor forme de dependență, metodele educative slabe, inconstante, supraîncărcarea școlară, disfuncțiile în evaluare și notare, frica de examene etc., constituindu-se în adevărați stresori pentru elevi care, din păcate, uneori evită confruntarea cu „problema” prin fuga de la ore. Văzut din această perspectivă, absenteismul devine o problemă socială, un semnal tardiv al existenței unor probleme, o conduită care reflectă atitudinea structurată a lipsei de interes, motivație, încredere în educația școlară.

Din păcate, absenteismul este în creștere, mai ales la nivel liceal, iar ignorarea sau pedeapsa excesivă pot contribui doar la cronicizarea fenomenului. Astfel, măsurile de prevenție și intervenție ar trebui să abordeze întregul ansamblu al activităților desfășurate în școală: activități integrate în curriculum, activități și parteneriate extrașcolare și cooperare între școli. Programele de prevenție moderne, bazate pe dovezi, se axează pe oportunitățile din cadrul instituțional al școlii.

Acest proiect se dorește a fi un suport pentru toate școlile care se confruntă cu problema absenteismului, prin personalizarea programelor de prevenire la nevoile diverse ale elevilor. Astfel, sunt propuse atât activități fixe, obligatoriu de desfășurat, dar și activități opționale, duse la îndeplinire în funcție de caracteristicile școlii, resursele existente, posibilitățile de colaborare cu alte instituții, etc. De asemenea, activitățile se vor desfășura fie cu toți elevii din grupul țintă, fie cu grupe de nivel, în funcție de numărul elevilor din grupul țintă.

Obiectivele urmăresc îmbunătățiri calitative și cantitative în planul comportamental al elevilor care absentează, dar și în susținerea și dezvoltarea unor relații de colaborare familie-școală-comunitate.

Calendarul proiectului definește progresia detaliată a activităților descrise, încercând nu să încarce programul elevilor, ci să îi orienteze spre arii care să le ofere încredere în aptitudinile lor și să le dezvolte abilitățile sociale.

2. INTRODUCERE: Ce este absenteismul?

2.1. Definire, caracterizare, forme, semnificații

- problemă socială: conduită cronică, evazionistă, care reflectă atitudinea structurată a lipsei de interes, motivație, încredere în educația școlară;
- problemă predominant emoțională (conduită de tip evazionist; evadare fizică și psihologică din situația percepută ca traumatizantă);
- formă de manifestare a devianței școlare (semnal tardiv al existenței unor probleme);
- reducere a atașamentului și a integrării, identificare scăzută cu obiectivele și aspirațiile grupului (de elevi);
- forme ale absenteismului: absenteism selectiv (fuga de la școală este frecventă la o singură disciplină sau doar la câteva discipline), absenteism generalizat (fuga de la școală este frecventă și generalizată, prefigurează abandonul școlar), căutarea singurătății (reacție la tensiunea puternică intra- sau interpersonală), dorința *de a fi cu partenerul* (la adolescenți), *dorința de apartenență la grup* („ritualuri de inițiere”), *atitudine defensivă față de autoritatea unui sistem*.

2.2 Cauze

1. care țin de personalitatea și starea de sănătate a elevului: motivație școlară scăzută, lipsă de interes, încredere scăzută în educația școlară, oboseală, anxietate, autoeficacitate scăzută, imagine de sine deteriorată, sentimente de inferioritate, abilități sociale reduse, pasivitate; refuzul de a adera la o alegere făcută de alții (reacție la presiunea exercitată de dorințele adulților);

2. care țin de familie, condițiile socio-economice ale familiei: sărăcia, stil parental indiferent, neglijent, familii dizarmonice, părinți foarte ocupați sau plecați în străinătate;

3. care țin de contextul școlar specific (inclusiv relația profesor-elev): presiunea grupului, supraîncărcarea școlară, comunicarea defectuoasă elev-profesor (ironizarea, umilirea elevului) evaluarea subiectivă, frica de evaluare, conflict cu colegii, practici educative percepute de elevi ca fiind nedrepte, frustrante, incompatibilitate între aspirațiile, trebuințele de învățare și oferta educațională a școlii; formă de apărare – împotriva disciplinei excesiv de rigidă și severă, politici proabsenteiste ale școlii la elevii din clasele terminale (în școlile de „elită”).

De asemenea, foarte importantă este și variabila vârstă:

➤ la elevii mici - absența de la școală poate fi o manifestare a „fobiei școlare”. Cauzele pot fi: dependență crescută de părinți, părinți care valorizează excesiv educația școlară, stiluri parentale supraprotectoare, autoritare sau indiferente; strategie defensivă față de colegii violenți, eșecul școlar, situații umilitoare;

➤ la elevii mari - absența de la ore este rezultatul unei opțiuni (proces de deliberare, luare a deciziei). Cauzele pot fi: frica de evaluare, de eșec, fobia/ anxietatea socială (frecventă în perioada adolescenței, manifestată prin anxietate față de situația de a fi observat de colegi, teama de a vorbi în public, teama de a interacționa cu persoane de sex opus, teama de critică, stimă de sine scăzută), teama de pedeapsă, teama de pierdere a statutului în grup.

Riscurile absenței de la școală sunt: depresia, consum de toxice legale și ilegale, acte delictuale, abandon școlar.

3. SCOP: reducerea absenteismului și a riscului de abandon școlar prin încurajarea participării elevilor la activități școlare.

4. OBIECTIVE:

- 4.1. scăderea numărului de absențe nemotivate comparative cu semestrul I;
- 4.2. îmbunătățirea relației profesor-elev, elev-elev;
- 4.3. creșterea motivației pentru activitățile școlare;
- 4.4. încurajarea elevilor de a-și descoperi aptitudinile, interesele, idealurile de viață.

5. GRUP ȚINTĂ: elevi care au înregistrat la finalul semestrului I (an școlar 2017-2018) un număr de 20 absențe nemotivate (gimnaziu)/ 40 absențe nemotivate (liceu).

6. PERIOADA DE IMPLEMENTARE: semestrul al II-lea al anului școlar 2017- 2018.

Fiecare unitate școlară, în funcție de problemele specifice identificate, selectează/adaptează activitățile potrivite, conform unui grafic de activități în care se precizează și data concretă de desfășurare. Fiecare unitate școlară stabilește un responsabil/colectiv de lucru/echipă de proiect.

Termen de realizare: 15.02.2018

7. ACTIVITĂȚI

Temă	Obiective	Descriere	Scop	Responsabil
1. Identificarea elevilor din grupul țintă		- utilizarea datelor din cataloage - consultarea Raportului Comisiei de monitorizare a	- identificarea elevilor care au înregistrat la finalul semestrului I un număr de 20 absențe nemotivate (gimnaziu)/ 40 absențe	echipa de proiect

		frecvenței	nemotivate (liceu)	
2. Dezbateri: Cauzele absenteismului	O3 O4	Se lucrează cu toți elevii sau cu grupe de nivel pentru înțelegerea motivelor pentru care elevii absentează de la ore. Se va aplica elevilor chestionarul din Anexa 1.	- identificarea cauzelor absenteismului - sondarea opiniei elevilor în legătură cu consecințelor absenteismului	diriginte/ consilier școlar
3. Lucrăm împreună	O2 O3 O4	Se vor desfășura activități în colaborare cu diverse instituții abilitate (o activitate la alegere).	- conștientizarea consecințelor absenteismului din diferite perspective (legal, moral, etc.) - încurajarea elevilor în exprimarea propriilor păreri	- echipa de proiect - reprezentant instituție colaboratoare
<i>3.1. Colaborare cu Inspectoratul Județean de Poliție - Dâmbovița</i>		<i>Se va discuta problematica absențe/ abandon/ delincvență.</i>	<i>- conștientizarea consecințelor absenteismului - prevenirea comportamentelor delincvente</i>	<i>- reprezentant IJP, membru echipă de proiect</i>
<i>3.2. Colaborare cu Arhiepiscopia Târgoviștei</i>		<i>Se vor purta discuții cu privire la construirea unui ideal de viață bazat pe valori morale și spirituale autentice</i>	<i>- educarea dimensiunii spirituale - cultivarea valorilor morale</i>	<i>- reprezentant Arhiepiscopia Târgoviștei - membru echipă de proiect</i>
<i>3.3. Colaborare cu ONG-uri</i>		<i>Se vor desfășura activități de implicare a elevilor în viața școlară și socială. în funcție de profilul ONG-ului</i>	<i>- motivarea elevilor pentru a se implica în activități formale/ nonformale/ informale</i>	<i>- reprezentant ONG - membru echipă de proiect</i>
4. Școala e		Se va desfășura o	- încurajarea colaborării în	- dirigintele

importantă	O3	activitate de consiliere în cadrul orei de dirigenție cu toți elevii clasei cu tema <i>Rolul școlii în obținerea succesului</i>	cadrul colectivului - motivarea elevilor care absentează	
5. Întâlniri educative	O2	Se va desfășura o activitate tip dezbateri.	- conștientizarea unei alte perspective asupra rolului școlii în viața elevilor	- echipa de proiect - invitați
<i>5.1. Ziua Carierei</i>		<i>Un părinte/ un profesionist dintr-un anumit domeniu este invitat să le vorbească elevilor despre profesia practică.</i>	- înțelegerea rolului școlii în atingerea idealurilor personale	- invitat - membru echipă de proiect
<i>5.2. Experiența vorbește!</i>		<i>Un adolescent/ adult care nu și-a finalizat studiile sau a abandonat școala va fi invitat să descrie elevilor experiența sa.</i>	- identificarea consecințelor pe termen lung ale abandonului școlar	- invitat - membru echipă de proiect
<i>5.3. Orice contează!</i>		<i>Activitate în care o persoană (elev, fost elev) voluntară în diverse organizații (Crucea Roșie, Centrul de Prevenire, Evaluare și Consiliere Antidrog al județului Dâmbovița, Europe Direct, Organizația Salvați Copiii, Asociația Ovidiu, etc.) vine să le</i>	- înțelegerea rolului activităților școlare din perspectiva participării la viața comunității	- invitat - membru echipă de proiect

		<i>vorbească elevilor despre implicare și participare.</i>		
6. O școală prietenoasă	O2 O3 O4	- Profesorii vor prezenta elevilor din grupul țintă o listă de activități cu profiluri diferite, iar elevii vor opta pentru una dintre acestea și vor participa săptămânal pe parcursul proiectului: 1) atelier de muzică; 2) atelier de teatru; 3) atelier de dans; 4) activități sportive; 5) club de oratorie, lectură, dezbateri; 6) atelier de pictură; 7) activități științifice (curiozități, experimente) ; 8) competiții de jocuri pe calculator; 9) ateliere de creație; 10) altele...	- identificarea aptitudinilor - creșterea dorinței de implicare - optimizarea relației elev-elev, elev-profesor - creșterea stimei de sine - descoperirea anumitor talente/ abilități - exersarea anumitor abilități	- profesorii școlii
7. Masă rotundă		Elevii din grupul țintă vor participa la o întâlnire de bilanț.	- identificarea schimbărilor produse prin participarea la program	- echipa de proiect

8. PARTENERI:

- ✓ Inspectoratul Școlar Județean, Dâmbovița;
- ✓ Inspectoratul Județean de Poliție, Dâmbovița;
- ✓ Arhiepiscopia Târgoviștei;
- ✓ Organizații non-profit partenere.

9. REZULTATE AȘTEPTATE:

- scăderea numărului de absențe nemotivate;
- existența unei atitudini pozitive față de școală.

10. Evaluare:

- chestionare (Anexa 2);
- fotografii de la activități;
- fișe de lucru, proiecte realizate de elevi în cadrul activităților;
- „jurnal de bord”: la finalul fiecărei activități, profesorul va înregistra opiniile elevilor și propriile observații, cu scopul de a constitui o „arhivă” a proiectului.

Inspector școlar general adjunct,

Prof. dr. Gabriela ISTRATE

